

De stoottroepen van gedupeerde beleggers voeren strijd met Philips op.

Maar liefst zes partijen hebben Philips aansprakelijk gesteld voor koersverliezen door de apneu-affaire. Een van hen heeft het bedrijf nu ook voor de rechter gedaagd. 'We zijn de stok die bedrijven aanzet tot beter gedrag.'

Het gaat alweer stukken beter met ons, dank u wel, betoogde Philips-topman Roy Jakobs half februari bij de presentatie van de jaarcijfers van het concern. Zoveel beter dat de aandeelhouders een winstuitkering in cash krijgen, van €0,85 per aandeel. Alstublieft.

Het was een mooi gebaar naar aandeelhouders. Die hebben immers zwaar te lijden gehad onder het slechte nieuws waarmee Philips de afgelopen jaren veelvuldig op de proppen kwam. Vooral de apneu-affaire heeft er diep ingehakt. Het aandeel-Philips schommelt nog altijd rond de €25, grofweg de helft van de koers van bijna vier jaar geleden.

Onder de pet.

Maar voor veel aandeelhouders volstaat het dividend in cash niet. Ze eisen een vergoeding voor de koersverliezen uit het verleden. Hun stoottroepen zijn in het afgelopen jaar hard op de deur gaan kloppen bij het hoofdkantoor van Philips. Maar liefst zes partijen hebben het bedrijf in Nederland aansprakelijk gesteld voor beleggingsschade, zo blijkt uit het jaarverslag.

Een van die zes partijen heeft Philips inmiddels voor de rechter gedaagd. Rondvraag leert dat het gaat om Deminor, een onderneming die zich toelegt op het verhalen van beleggingsschade bij beursgenoteerde bedrijven die slecht nieuws onder de pet hebben gehouden. Het bedrijf vertegenwoordigt circa honderd grote internationale beleggers, zo zegt Joeri Klein, hoofd juridische zaken van Deminor Nederland.

'Nu gaan we doorpakken'.

De apneu-affaire stortte Philips in een diepe crisis, nadat het bedrijf in april 2021 voor het eerst had gemeld dat zijn apparaten tegen slaapapneu mogelijk schadelijke stoffen uitstoten. In anderhalf jaar tijd verloor het aandeel 75% van zijn waarde. Eind 2023 bedroeg het verlies aan beurswaarde circa €35 mrd.

De partijen die bij Philips in Nederland beleggingsschade vorderen, zijn verwickeld in een onderlinge concurrentiestrijd. Allemaal proberen ze zoveel mogelijk institutionele beleggers achter hun schadeprocedure te krijgen. Philips noemt zelf twee partijen bij naam: Deminor en de Nederlandse beleggersvereniging VEB. Die laatste meldde zich in september 2022 als eerste publiekelijk. VEB-directeur Gerben Everts stelde toen dat beleggers 'stelselmatig verkeerd waren voorgelicht' over de problemen met de apneu-apparaten.

Vorig jaar bereikte Philips voor €1,1 mrd een schikking met patiënten en hun Amerikaanse claimadvocaten. De partijen die beleggingsschade vorderen voeren nu de druk op. 'De patiënten en cliënten van Philips hadden voorrang', verklaart Everts. 'Maar nu kunnen we doorpakken. We verwachten dit jaar wel een akkoord met Philips.'

Philips op de knieën.

Drie andere partijen die Philips aansprakelijk stellen zijn de Amerikaanse claimkantoren DRRT en Grant & Eisenhofer en het Britse kantoor Woodsford. DRRT meldde in januari dat het namens zijn cliënten €800 mln aan schade claimt. Het is volgens zijn Nederlandse advocaat de voorbode van een gang naar de rechter.

Alle vijf partijen waarvan de namen bekend zijn, hebben een lange staat van dienst in het verhalen van beleggingsschade. Zo speelde Deminor een hoofdrol bij het bereiken van een schikking vanwege de ondergang van het financiële conglomeraat Fortis. Het schikkingsbedrag van €1,3 mrd was een Europees record. Saillant is dat Philips al eens op de knieën is gedwongen door de VEB. Aandeelhouders konden €10 mln verdelen, omdat het bedrijf een te rooskleurig beeld had geschetst van zijn prestaties, voorafgaande aan de ingrijpende Centurion-reorganisatie in 1990.

Claims betwist.

Pogingen om opnieuw met Philips tot een vergelijk te komen, zijn vooralsnog gestrand. Dat Deminor als eerste partij is overgegaan tot het dagvaarden van het bedrijf 'zegt genoeg', zegt juridisch bestuurder Klein. 'Er is geen oplossing gevonden buiten de rechtbank.'

Philips betwist alle claims. Het concern acht het 'mogelijk maar onwaarschijnlijk' dat het een schadevergoeding aan beleggers moet betalen, is te lezen in het jaarverslag. Desgevraagd stelt Philips beleggers 'altijd tijdig en adequaat' te hebben geïnformeerd over de problemen bij Respirationics, het dochterbedrijf dat de apneu-apparaten produceert.

'We zijn de stok'.

Het zijn teksten die de claimende partijen niet afschrikken. 'De ontkenning van Philips is een formaliteit', zegt Everts van de VEB. 'Er is echt schade geleden en het bedrijf moet schoon schip maken.' Ook directeur Steven Friel van Woodsford zegt door te pakken. 'We zijn de stok die bedrijven aanzet tot beter gedrag.' Friel vordert namens zijn cliënten 'meer dan €1 mrd' aan schade.

Geen van de claimpartijen wil namen noemen van de pensioenfondsen of vermogensbeheerders die ze vertegenwoordigen. Maar net als Deminor spreken ook DRRT en Woodsford van 'zeker honderd' institutionele beleggers, onder meer uit Amerika en Duitsland. Als meer dan driehonderd professionele beleggers schade claimen, zijn de vorderingen 'echt serieus', zegt Rob Okhuijsen, een expert met ruim twintig jaar ervaring in massaclaims. Volgens cijfers van financieel persbureau Bloomberg hebben momenteel 572 institutionele beleggers een belang in Philips.

Dagvaarding van SEC.

Dat Philips de claims niet zomaar kan afwimpelen, blijkt uit ontwikkelingen aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. In New York loopt al ruim drie jaar een rechtszaak van beleggers in Amerikaanse Philips-aandelen. Het Amerikaanse kantoor Pomerantz probeert daar een schadevergoeding af te dwingen. Pogingen van Philips om die zaak naar de prullenbak te verwijzen, hebben tot nu toe weinig opgeleverd. Zo is het niet gelukt om de voormalige Philips-topman Frans van Houten te vrijwaren van aansprakelijkheid.

De druk op Philips is verder toegenomen sinds het vorig jaar ook werd gedagvaard door de SEC, de Amerikaanse toezichthouder op de beurs. In zijn jaarverslag schrijft Philips dat er 'geen aanwijzingen' zijn dat het de wet heeft overtreden. De SEC gaat na of het bedrijf wezenlijke informatie over de problemen met zijn apneu-apparaten heeft achtergehouden voor beleggers.

Hoge commissie.

De partijen die in Nederland beleggingsschade vorderen, hebben zich verzekerd van de steun van experts met veel ervaring in claimzaken. Zo is Olav Haazen, een voormalig hoogleraar aan de Universiteit van Leiden, verbonden aan Grant & Eisenhofer. Woodsford maakt gebruik van de diensten van Quirijn Bongaerts, die in het verleden bij Philips' huisadvocaat De Brauw werkte. En DRRT heeft een gespecialiseerd Nederlands kantoor ingehuurd: Rubicon van Frank Peters.

Voor de claimkantoren staat er ook veel op het spel. Ze schieten namelijk de kosten van de procedure tegen Philips voor. De partijen moeten er dus op vertrouwen dat ze hun investering uiteindelijk terugverdienen met de commissie die ze opstrijken. Die commissie kan oplopen tot wel 30% of zelfs 35% van het schikkingsbedrag of de uiteindelijke schadevergoeding. 'Zoveel als mogelijk', zegt een goed ingevoerde bron. 'Maar met zes partijen kunnen grote beleggers juist weer een lager tarief bedingen', zegt Okhuijsen.

Een goede uitkomst biedt claimkantoren ook een steuntje in de rug bij nieuwe procedures tegen Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Dat is niet onbelangrijk, want de Nederlandse markt voor schadeclaims geldt als 'interessant'. Zo beraadt Woodsford zich op mogelijke procedures tegen ABN Amro en ING. Deze twee banken incasseerden stevige koersverliezen toen bleek dat ze te weinig deden om witwassen en financiering van terrorisme tegen te gaan.